

Idrottsminnen

Nr 2 — Juni 2019

"Benny Södergren, Edsbyns SK, tilldelades Hälsingeguldet 1976 främst för sina insatser vid OS i Innsbruck 1976"

Hälsinglands Idrottshistoriska Sällskap

Dags för andra numret av Idrottsminnen 2019

I detta nummer uppmärksammar vi skidlegenden **Benny Södergren, Edsbyns SK**, vinnare av Hälsingeguldet 1976.

Lars Gösta lanserar ett nytt sätt att publicera "Idrott från förr" vi kallar det "**Minnesbilden**"

HIHS var på besök på Kygelvallen, där fd. Vasaloppsgeneralen **Rolf Hammar** föreläste.

Conny skriver om **Ljusdalsspelen** (1944) för 75 år sedan, där fanns det flera personer som blev kända på olika sätt.

Lars Gösta informerar från Glysishallen den 8 april. **Johan Allgulander** berättade om sina 20 år med fotbollslandslaget.

HIHS skriver om **Kilafors IF** och **Leif Flodin** skriver om **Strömsbruks IF** som fyller **100 år 2019**.

Hälsingeguldet kommer att delas ut i **Hudiksvall den 25 juli**.

För **60 år** sedan utökades tävlingsformen i **Hälsingefotbollen** **HIHS** skriver om finalen i **Lilla DM**

Inbjudan till årets **Idrottsresa**, denna gång till Dalarna.

En av landets bästa **bordtennisspelare** har gått ur tiden, även en stor **idrottsledare** i Hälsingland har lämnat oss.

Välkomna till Idrottsminnen **Nr 2 — 2019**

Lars Hedlund

Kassörens ruta nr 2, 2019.

Alla med ambition att bevara Hälsinglands digra och intressanta idrottshistoria, till kommande generationer, hälsas varmt välkomna som medlem i HIHS.

Hur blir jag medlem i HIHS?

Medlemsavgiften betalas till vårt bankgiro **273–0133** eller via Swish **123 038 81 65**.

Kom ihåg att uppgge namn och adress, gärna en e-postadress.

Våra medlemsavgifter för 2019 är:

- 100;- Enskild medlem
- 200;- Föreningar och klubbar
- 300;- Förbund, företag och kommuner.

Nya medlemmar.

Efter vårt senaste utskick av Idrottsminnen har vi den stora äran att hälsa följande nya medlemmar varmt välkomna till HIHS: Anna Hammarström, Bollnäs, Jan Borg, Forsa, Anders Ström, Bernt Nordberg, Johan Allgulander, Kjell Sundman, Lars Pettersson, Matz Ståby, Per Sandström, Hudiksvall, Lennart Flyman, Roland Engman, Norrala, Conny Sandberg, Stefan Bergenholtz, Peter Rothelius, Ljusne, Per Svensson Söderhamn, Jan Johansson, Vänge och Ulf Östberg, Älvsjö.

Frågor om medlemskap i HIHS besvaras av:

Owe Flodin tel. 070 569 08 31
e-post: oweflodin45@gmail.com

Benny Södergren, Edsbyns SK, tilldelades Hälsingeguldet 1976.

Främst för sina insatser vid OS i Innsbruck där hans bronsmedalj på 5-milen var främsta insatsen.

Så lydde motiveringen när mottagaren av det årets Hälsingeguld kungjordes. Benny Södergren var bäste svensk på samtliga distanser vid OS i Innsbruck, som såg ut att bli svensk längdåknings stora fiasko. Inte en enda medalj fram till sista tävlingsdagen.

Skidtruppen till OS 1976 Innsbruck

Bakre fr v Thomas Magnuson (åkte hem före tävlingarna pga faderns död), Jarl Svensson, Matti Kuosku, Lennart "Lill-Järven" Larsson (tränare), Thomas Wassberg, Tommy Limby.

Främre: Sven-Åke Lundbäck, Benny Södergren och Christer Johansson.

Foto: Thord Eric Nilsson.

Som nämnts hade Benny Södergren varit bästa svensk på de två avverkade distanserna, tolfte man på 30 km och placeringen sämre på 15 km.

Dessutom hade han vunnit startsträckan på herrstafetten där laget, i fortsättningen bestående av Christer Johansson, Thomas Wassberg och Sven Åke Lundbäck, åkte in på fjärde plats, just utanför prispallen.

Några större förhoppningar på svensk medalj på avslutande femmilen fanns väl inte heller, åtminstone inte på Benny Södergren, som ansågs vara en utpräglad sprinter med sin styrka på de kortaste distanserna.

- Ja, säger Benny Södergren själv, det var ju på 15 km och stafett jag brukade lyckas bäst. Jag var ju trots allt inställd på att köra alla distanserna under OS. Det blev ju så när Thomas Magnuson måste lämna truppen dagarna innan OS inleddes på grund av en familjetragedi.

Men han hade känt sig i bra form under tiden Innsbruck och den formen hade infunnit sig på ett läger i Alperna veckorna innan OS.

- Jag trivdes bra på den höga höjden och kände mig i bra form under hela OS.

Ändå var det med stor tvekan han ställde sig på startlinjen i femmilsloppet.

- Jag kände mig lite ruggig när jag vaknade tidigt på morgonen, berättar han, och sade åt landslagsläkaren Stig Dahl att de skulle låta Christer Johansson åka i stället.

Men Stig Dahl sade till Benny att han skulle ut och testköra på den vanliga motionsslingan och känna efter hur det kändes.

Väl ute i skidspåret bestämde sig Benny för att trots allt starta och köra femmilen.

Han testade två par skidor innan vallningbossen David Johansson (Delsbo) tipsade om vilket par han skulle välja.

Benny Södergren startade rätt bra och vid första officiella mellantiden efter 14,5 km låg han på nionde plats. Efter halva loppet, 25 km, hade han åkt upp sig två placeringar till sjunde plats.

Med bara milen kvar, hade han avancerat ytterligare och låg på fjärde plats.

Han kände att han hade krafter kvar och med en bra matchning av de svenska ledarna under sista milen lyckades han inte bara ta in försprånget till Ivan Garanin, Sovjet, utan vara minuten snabbare än honom i mål och knipa bronsmedaljen, den enda svenska längdmedaljen i Innsbruck-OS.

Vann loppet gjorde Ivar Formo, Norge, 43 sekunder före Gert Dietmar Klaus, Östtyskland, som i sin tur var dryga minuten före Benny Södergren.

Men lördagen den 14 februari 1976 skrev Benny Södergren in sig i olympiska historien för evigt.

Benny Södergren värvades från Hällby Brunns IF (Eskilstuna) till Edsbyns SK hösten 1971 samtidigt som Tommy Limby från Orsa. De två lade grunden till en mångårig elitsatsning från Edsbyns SK:s sida.

Men det var väldigt nära att det hade blivit Sälens IF som Benny Södergren hamnat i. I sista stund vägde vågskålen över till Edsbyns SK.

I Edsbyns SK var han med om att hemföra Edsbyns SK:s enda SM-seger i stafett tillsammans med Kjell Eliasson och Stig Jäder.

Något individuellt SM-tecken blev det inte för Benny Södergren men som JSM vann han två gånger. Vann också juniorklassen i Holmenkollen.

Benny Södergren bodde i Edsbyn till och med 1978 och återvände därefter till Eskilstuna. Men väl på hemmaplan igen ställde han ifrån sig skidor och stavar för gott.

Men det skall noteras att fortfarande efter mer än 40 år efter bronset på 5-milen, är Benny ihågkommen för prestationen. Flera gånger i månaden får Benny beundrabrev över sina insatser under OS 1976, vilket han är väl värd.

Conny Forsell

Ungdomsstipendium

År 2017, fyllde Lions Clubs International 100 år. För att hedra detta jubileum inrättade Hudiksvalls Lionsklubb en fond som skall bekosta ett årligt stipendium för att ge er känsla till och stimulera ungdomsverksamhet.

§ 1. Stipendiet utdelas årligen till en ungdom i **Hudiksvalls kommun** som målinriktat och framgångsrikt arbetat för att utvecklas inom idrott eller kultur. Stipendiet kan även komma ifråga för ungdomsledare eller till verksamhet för ungdomar i **Hudiksvalls kommun**.

§ 2. Stipendiet utgör 10 000 kronor. Statuter och adress finns på vår hemsida

www.lionshudiksvall.se/ungdomsstipendiet.

§ 3. Förslag till stipendiat kan lämnas av föreningar och enskilda personer i kommunen till:

lions.hudiksvall@gmail.com

§ 4. Stipendiet utdelas vid ett av Hudiksvalls Lions publika tillställningar. Tid och plats meddelas stipendiemottagaren.

§ 5. Stipendiat utses av styrelsen för **Lions Club Hudiksvall**

Ansökan senast 30 juni 2019 till:

Lars Andersson
Södra Kyrkesplanaden 8
824 43 Hudiksvall
eller lions.hudiksvall@gmail.com

Minnesbilden – en nyhet i ”Idrottsminnen”

Gamla bilder kan ofta berätta intressanta historier. Därför lanserar vi nu en nyhet som bygger på enstaka bilder med idrottsbakgrund.

Tanken är att vi i mån av tillgång ska publicera ”bilder från förr” tillsammans med en kort berättelse om händelsen, om personerna eller laget på bilden. Och det är här som du som läsare också kan bidra. Har du en kul eller intressant idrottsbild – skicka den till oss tillsammans med en kort berättelse, så ska vi försöka göra plats för den i ”Idrottsminnen”. När det gäller lagbilder så bör de vara kopplade till någon speciell händelse eller kanske serieseger och det är förstås viktigt att vi då har namn på spelarna.

”Minnesbilden” har inga fasta ramar. Det är fritt fram för fantasin. Huvudsaken är att bilden är hämtad från idrottsmiljö och att den kan berätta något intressant. Vi låser oss inte heller vid någon tidpunkt. Det som en gång hänt är ju idrottshistoria oavsett när det hände. Titta igenom era fotoalbum (som numera oftast ligger undanstoppade i någon byrålåda...). Där kan det finnas ”godsaker” som platsar under rubriken ”Minnesbilden”. Ta kontakt med någon i vår ”redaktion” så kan vi prata vidare om just din minnesbild

Lars Gösta Larsson

larsgostalarsson@telia.com

Lars Hedlund

larshedlund400@gmail.com

Erik Wiger

erik@wiger.net

Cykelsporten blir först ut i vår nya serie "Minnesbilden". Den här bilden är hämtad från den anrika tävlingen "Varpen runt" den 12 juli 1959.

Tävlingen kördes då för 30:e gången och i huvudklassen var det Clas Nordin från Huddinge som fick göra segergest på mållinjen. Det var ändå Kjell Röstberg, en då 18-årig hemmacyklist, som "stal" huvudrollen genom att vinna juniorklassen. Röstberg blev sedermera en välkänd hälsingsk idrottsprofil.

Ett citat ur referatet i Hälsinglands Tidning visar tydligt hur sportjournalistik kunde se ut på den tiden. Så här skrev legendariske signaturen "Pe-Pe":

"Det var schwung och stil över jubileumstävlingen och fläktar av forna storheter kunde bokas när funktionärsbesättningen samlades på tribunen. Vad sägs om måldomare som Stig Mårtensson, Yngve Lundh, John Johnsson och Vilgot Bodin, gossar som under sina aktiva år satte en sällsynt färg på cykelsporten".

Bollnäs CK var på den här tiden en av flera aktiva cykelklubbar i Hälsingland, i dag handlar det väl mer om motionsverksamhet. Exakt hur länge Varpen Runt arrangerades vet vi inte, men enligt uppgift kördes tävlingen i alla fall en bit in på 60-talet.

Lars Gösta Larsson

HIHS:s besök på Kygelvallen

Fredagen den 5 april hämtade jag Conny Forsell, legendarisk journalist på tidningen Ljusnan i Bollnäs och reste till Kygelvallen i Edsbyn. Hälsinglands idrottshistoriska sällskap blev inbjudet till en träff med Edsbyns skidklubb som hade finbesök av Vasalopps-generalen Rolf Hammar.

På vägen passade vi på att besöka Arne Kring på Knåda sport. Som vanligt huserade han i verkstan. Arne Kring, världsmästare och sju gånger vinnare av Grand Prix-tävlingar berättade om sina bataljer med Bengt Åberg från Bollnäs på 60- och 70-talet i motocrossens 500cc-mästerskap. Otroligt att två av världens bästa förare fanns i Edsbyn och Bollnäs, under samma tidsepok. Vi fick även höra om Arnes pionjärsarbete för att sprida intresset för motocross i USA. Ett besök på Knåda sport är verkligen att rekommendera och glöm inte att gå in i verkstaden och hälsa på Arne Kring. Det blir höjdpunkten på besöket. Nästa anhalt var Kygelvallen och Edsbyns skidklubbs anläggning, aprilväder med snö i luften, men kolbullar lättade upp sinnet. Inbjudna var även Elektra som hjälpt skidklubben med ledbelysning på 7,5 km-spåret. Skidklubben äger alla fastigheter på området och det är otroligt vad man kan åstadkomma på orter där man har människor som Kjell och Leif Hasselqvist och övriga i skidklubben, som ger av sin tid för att få allt att fungera. Edsbyns skidklubb fyllde 50 år 2018 och har under åren firat stora segrar i skidspåret. Deras damlag vann SM-stafetten sju gånger. Namn som Vera Åström, Britt Strandberg, Gun Adel, Viola Ylipää, Tommy Limby, Benny Södergren och Örjan Blomqvist är några av dem som representerat Edsbyns skidklubb genom åren.

Dagens huvudpunkt var nöjet att få lyssna på Rolf Hammar, Vasaloppets generalsekreterare i 23 år. Rolf var själv en skidåkare av hög klass, med en fjärde plats i Vasaloppet bland annat. Han har också varit ledamot av Internationella skidförbundet och Svenska skidförbundet. Rolf berättade om människor han mött i Vasaloppet, om alla 4000 funktionärer som jobbar med Vasaloppet och hur stolta de är. Att se alla, är det viktigaste för att få ett lyckat arbete, det är något som alla ledare på arbetsplatser och föreningar bör tänka på.

Vasaloppet omsätter idag över 400 miljoner årligen och utvecklar nu cykel och löpning som ger året runt-verksamhet i Vasaloppsspåren.

Enligt Rolf Hammar har det funnits tre kungar i Vasaloppet, HMK Carl XVI Gustaf, som åkt loppet flera gånger och for fram i spåret så Säpo-killarna hade fullt sjå att hänga med, de hade fördelen att få byta av varandra så kungen tyckte inte att de skulle få några diplom.

Nästa kung var Mora Nisse, som vann nio Vasalopp det är fortfarande ingen som slagit detta rekord. Efter loppet skulle Mora-Nisse alltid hem enligt Rolf Hammar. Mora-Nisse har betytt mycket för Vasaloppet, dels genom sitt deltagande och att efter den aktiva karriären arbeta i organisationen som tävlingsledare och banchef. Det kan inte alltid ha varit så lätt när det handlade om att komma överens med 600–700 markägare.

Den tredje kungen var Sixten Jernberg som vann Vasaloppet två gånger. Rolf Hammar berättade att under ett vasalopp så var Sixten överens med Moras folk att de skulle serva Sixten med dricka under loppet, vilket inte skedde. När Sixten kom i mål åkte han rakt igenom målfållan med blixtrande ögon fram till Vasaloppsmonumentet, kastade skidorna där och svor Morakarlsdjälvar. På senare år fick Sixten frågan om att delta på Idrottsgalan och svarade att "hur i fan ska jag ha tid med det".

Sedan berättade Rolf om Sven Plex Petterson, som sände ofattbara 49 Vasalopp, det unika med Plex var att han såg alla och hälsade på alla runt Vasaloppet. Rolf hade med sig en del av Plex noteringar, som vi fick ta del av och det kändes stort att få ta del av detta material. Naturligtvis berättade Rolf Hammar om fler profiler i Vasaloppet. Det spar jag tills ni får möjligheten att själv lyssna på Rolf Hammar, för det skall ni absolut göra när tillfälle ges.

Olov Nilsson Sträng

Utställning: Ljusne AIK 100 år

Som ni vet fyller Ljusne AIK 100 år 2019, därav kommer det att finnas en utställning på Ljusneborg, som vill visa **Ljusne AIK:s idrottsverksamhet från 1919 till 2019.**

Öppettider för utställningen:

Varje lördag från den 1 juni till 6 juli mellan 10:00 – 13:00

Ljusne AIK önskar alla välkomna till utställningen.

Strömsbruks IF 100 år

Den 24 juli 1919 träffades ett antal ungdomar i Strömsbruk för att bildandet av en idrottsförening. Föreningens första stadgeenliga möte hölls den 8 augusti 1920.

Vid detta möte bestämdes också att låta inregistrera föreningen i Svenska gymnastik- och Idrottsföreningars riksförbund. Till en början var det endast fotboll på programmet och man hade vänskapsmatcher med lag från grannkommunerna.

Det är också på sin plats i detta sammanhang att berätta att föreningen hade en föregångare i början av seklet.

Den 10 januari 1903 bildades nämligen Ströms Idrottsförening för att, som det heter i de gamla protokollet, genom tävlingar och gemensamma utflykter höja intresset för skidsporten på platsen. Troligen så upphörde denna förening 1913, eftersom inget protokoll finns efter detta år.

Fotbollen är den idrott som under alla år har funnits med i föreningens verksamhet och som samlat mest ungdomar under de första åren mest i vänskapssammanhang, men från 1923 i seriespel. För att vara en förening på en liten ort förvånas man över de framgångar som nåtts genom åren. Den första storhetsperioden var mellan 1931–1936 och då hette föreningen Ström-Stocka IF. Ström-Stocka IF tog steget upp till Norrländskan 1933 och till Uppsvenskan 1935 (högsta serien för norrlandslag) , 1934 blev föreningen distriktsmästare för första gången efter finalvinst med 1–0 mot Bollnäs.

1942 inleddes en ny stark period för fotbollen och som räckte fram till 1948. 1943 vann Strömsbruk DM för andra gången , nu genom finalvinst mot Ljusne AIK med 5–4.

I laget fanns namn som målvakten Bertil Lindh vilken blev smått legendarisk i fotbollskretsar med en karriär på hela 25 år. Om Bertil sägs att han var lika duktig den dag han slutade med fotbollen som när han började. Torgny Gill var en annan profil i laget och som var Hälsinglands särklassige centerhalv på sin tid. Bevis för detta är att Torgny spelade 15 matcher i Hälsinglands landskapslag och blev Stor grabb.

Genom DM segern 1943 kvalificerade sig föreningen till deltagande i Svenska Cupen och fick möta Matfors IF och Castors IF från Östersund på bortaplan.

Strömsbruk vann båda matcherna och lottades mot Helsingborgs IF på hemmaplan. Helsingborg spelade i allsvenskan och helt naturligt skapade denna match ett enormt intresse i hela fotbolls-Hälsingland. Publikrekord när 1 300 åskådare hade samlats kring Strömsbruks IP och ingen hade väl trott att hemmalaget skulle ha någon chans, men SIF ville annat. Efter en mycket dramatisk match, där hemmalaget i det längsta vägrade att se sig slagna, vann till sist gästerna med 2–1. I Helsingborgs mål stod då en viss Kalle Svensson, senare mångårig landslagsmålvakt.

1947 blev föreningen DM-segrare för senaste (?) gången efter finalseger mot Ljusdal med 1–0. Även det året blev det spel i Svenska Cupen, där laget så småningom stötte på patrull mot storlaget Brage, där Ström fick ge sig med uddamålet 3–2. Den matchen spelades på Domnarvsvallen i Borlänge.

Tiden framåt blev inte lika lyckosam. Degradering och spel i de lokala serierna var vad som bjöds under en lång period. Men så sent som 1986 var Strömsbruks IF med i de stora sammanhangen igen. Till mångas förvåning blev det serieseger i div 4 och spel i div 3. Tyvärr bara för ett år, men det var en mycket stor bedrift av en så pass liten klubb att nå så långt.

Året före, 1985 utsågs Strömsbruks IF till årets förening av Hälsinglands Fotbollförbund för bedriften att mot alla odds och med små resurser vinna div 4. Det året utsågs också målvakten Sten Åke Grufberg till Hälsinglands bästa fotbollsspelare och för detta erhöll han Silverbollen.

I dag spelar föreningen i östra sexan.

Skidor, friidrott och ishockey har också stått på programmet under åren med skilda framgångar.

Racerbåtporten var under 70-talet en något udda gren inom föreningen.

Eldsjälen Nisse Willing lade ner ett stort arbete med vattensportsektionen. Sörsjön blev ett eldorado för dessa snabba och högljudda båtar

Strömsbruk arrangerade under 1969 och några år på 70-talet såväl SM som NM-, EM-, och VM-tävlingar för racerbåtar på Sörsjön. Rent sportsligt nåddes också stora framgångar främst genom Leif Lindell som vann MN 1980 och -81, silver på VM -81, EM-guld -82 och NM-silver 1983. Sitt sista försök och enda SM-guld tog Leif 1984. Även Roland Stoltz höll sig framme och vann EM-guld. Trots de stora framgångarna rent sportsligt försvann 1985 den något udda verksamheten ur föreningen.

Leif Flodin

Idrottsminnen i present !!! Har ni någon som snart fyller år !!

**En bra present är ju att bjuda på ett medlemskap i
Hälsinglands Idrottshistoriska Sällskap 2019.**

Kontakta oss så grejar vi det !

Owe Flodin 070-569 08 31 oweflodin45@gmail.com

Lars Hedlund 070-624 78 56 larshedlund400@gmail.com

PROGRAM

VID

LJUSDALSSPELEN

NATIONELLA TÄVLINGAR
I FRI IDROTT

MIDSOMMARDAGEN DEN 24 JUNI 1944

KL. 14.00

FUNKTIONÄRER:

Överledare:	FRED SIGNEUL (blå-gul armbindel)
Överdomare:	BENGT AHNLUND (grön armbindel)
Huvudsekr.:	ERIC BJÖRKLUND (blå armbindel)
Speaker:	AXEL LINDQVIST (svart-gul armbindel)
Läkare:	KÖPINGSLÄKAREN
Ledare för löpningarna:	OLLE HELLSFONG (röd armbindel)
Sekr.:	HELGE VESTERDAHL (röd armbindel)
Starter:	OSCAR HANSSON (röd armbindel)
Tidtagarchef:	HARRY SCHÖLIN (röd armbindel)
Måldomarchef:	ARNE NILSSON (röd armbindel)
Ledare för längdhopp:	HÅKAN STJERNLÖF (gul armbindel)
Sekr.:	ARNE IGGSJÖ (gul armbindel)
Ledare för höjdhopp:	BÖRJE SÖDERHOLM.
Sekr.:	OLLE LIGNELL.
Ledare för stavhopp:	SVEN-RUNE GUSTAVSSON (lila armbindel)
Sekr.:	GÖSTA ERICSSON (lila armbindel)
Ledare för spjutkastning:	ALGOT HÄRDIN (blå armbindel)
Sekr.:	GÖTE BODIN (blå armbindel)
Ledare för diskuskastning:	NILS (SLIM) ERIKSSON (svart-gul armbindel)
Sekr.:	ARVID PEARSSON (svart-gul armbindel)
Ledare för kulstötning:	ERIC BLOMBERGSSON (grön armbindel)
Sekr.:	AXEL VIKLANDER (grön armbindel)

Pris 25 öre

Ljusdalsspelen friidrott midsommardagen 24 juni 1944.

Att bläddra i ett 75 år gammalt tävlingsprogram kan vara mycket intressant även om det inte finns resultat noterade för alla deltagare. Men 75 år efteråt står man ändå med facit i hand och ser vad som sedan hände med åtminstone några av deltagarna.

Midsommardagen 1944 inföll 24 juni och som traditionen länge bjöd i Ljusdal så arrangerades friidrottstävlingar på Älvvallen. Deltagare kom från större delen av landet och av en del namn att döma så var det en hel del utflyttade hälsingar som återkom till hemtrakten för sitt midsommarfirande.

Många av deltagarna blev riktigt kända, inte bara från friidrottsarenan utan från framgångar i arbetslivet.

Så var det till exempel med segraren i spjutkastning, en norrlänning från Skellefteå AIK. Han hivade iväg spjutet 63.29. Hans namn var **Henning Sjöström**. Just det – den blivande stjärnadvokaten. Henning Sjöström var den av deltagarna som sedan blev den i särklass mest kände av dem – men inte som spjutkastare.

En annan av deltagarna i Ljusdal 1944 vann OS-guld i London fyra år senare men i en annan gren. I Ljusdal blev han tvåa i höjdhopp på 1.75, 5 cm lägre än vinnaren Harry Eriksson, KFUM Luleå. Tvåan hette **Arne Åhman**, Nordingrå SK, som vann tresteg vid OS i London 1948.

I startlistan fanns också tre deltagare med som gått till Hälsinglands idrottshistoria som mottagare av Hälsingeguldet. **Karl-Erik "Kele" Danielsson**, Söderhamns IF, var anmäld till både 100 meter och längdhoppet.

Men frågan är om "Kele" kom till start. I tävlingsprogrammet står han som innehavare av distriktsrekordet för Hälsingland på 7.12 men segerresultatet blev "bara" 6.60. Just resultatet 7.12 vägde tungt då Karl-Erik Danielsson tilldelades Hälsingeguldet året innan, 1943. De andra två som senare skulle tilldelas Hälsingeguldet var det här året klubbkamrater i Skärgårdens IF, idag Sandarne SIF.

Bo Berglund, som fick Hälsingeguldet 1946, deltog i två av kastgrenarna, kula och diskus, medan klubbkamraten **Gunnar Sjölin** sprang 1500 meter, B-final. Gunnar Sjölin fick Hälsingeguldet 1955 som skridskoåkare. Han deltog i två vinter-OS, 1956 i Cortina och 1960 i Squaw Valley. 1960 tävlade han för IK Wega i Göteborg.

Allra flitigast i elden var Helmuth Kaulich, Forsa IF, som sprang 100 meter, kastade 56 meter i spjut och vann längdhoppet på 6.60. Han hade distriktsrekord i flera grenar under slutet av 1930-talet. Han blev senare känd som framgångsrik företagsledare för Holma Hälsingland Linspinneri och han har, indirekt, stor del i att Hälsingeguldet överhuvudtaget finns idag.

Det var nämligen på Helmuth Kaulichs biltak som Nils Wästberg knöt fast staven den där dagen 1938 då det var dags att åka till SM på Stockholms Stadion. Där Nils Wästberg inte hade någonting att göra, enligt egna klubb Strands IF, som därmed vägrade att stå för hans kostnader i SM.

Nils Wästberg gav svar på tal. Han vann SM och för den oväntade framgången belönades han med Hälsinglands Idrottsförbunds medalj, som sedan utvecklades till dagens Hälsingeguld.

Tack för skjutsen, Helmut Kaulich!

Conny Forsell

20 år med fotbollslandslaget

Han har "suttit på bänken" i mer än 300 landskamper. Han har varit en del av fotbollslandslaget i tre VM-turneringar och fem EM-slutspel. Han har själv inte spelat en enda minut i den blå-gula landslagströjan – men det är många andra som har spelat tack vare honom.

Det handlar om naprapaten **Johan Allgulander** från Hudiksvall, som jobbat tillsammans med fyra förbundskapten och som nu – efter mer än 20 år med landslaget – har bestämt sig för att återgå till en mer normal arbetsrytm för en naprapat.

Den 8:e april var Johan Allgulander huvudperson vid idrottshistoriska sällskapets idrottscafé i Hudiksvalls ishall där vip-rummet fylldes till sista plats av intresserade idrottsveteraner som fick följa med på en resa i ord och bild till VM-turneringen i Ryssland och som fick titta in "under skalet" på vårt framgångsrika fotbollslandslag. Johan Allgulander byggde sin intressanta berättelse kring VM-äventyret i Ryssland, men tycker själv att VM-turneringen i Japan och Sydkorea 2002 var den sportsliga höjden när Sverige vann "dödens grupp" (Sverige, England, Argentina, Nigeria).

Med hjälp av ett eget bildspel berättade Johan Allgulander om hur landslaget bodde, tränade, reste, laddade upp och umgicks under VM-dagarna där borta i Sotji vid östra delen av Svarta havet där det subtropiska klimatet bjöd på en angenäm vistelse i lyxmiljö. Nackdelen under Rysslands-VM var de långa resorna mellan spelplatserna, som innebar att de svenska supportergrupperna hade svårt att hänga med.

Johans berättade engagerat och humoristiskt om sina år med landslaget, tillsammans med i tur och ordning Lasse Lagerbäck, Tommy Söderberg, Erik Hamrén och senast Janne Andersson.

– Och anledningen till att jag fick vara med om det här var ju att Lasse Lagerbäck en gång blev tränare i Hudiksvalls ABK. När han senare fick jobbet som förbundskapten frågade han om jag ville haka på och på den vägen blev det, berättade Johan som innan dess också hade jobbat med pojk- och juniorlandslagen.

Att bara ledarstaben kring VM-laget i Ryssland bestod av 22 (!) personer, där Johan var en av sex i det medicinska teamet, var en uppgift som gav oss en tydlig inblick i organisationen kring landslaget.

Johan Allgulander är född och uppväxt i Gnarp där Hoppskogen var hans första hemmaplan. Han har själv varit tränare i Norrfjärn, Gnarp, Hög, Iggesund, Ilsbo och på ungdomsnivå i ABK.

Nu har han också lämnat de stora arenorna, men mängder av fina minnen, av glädje och sorg, av kamratskap och vinnarskallar, tar han med sig från en tid som för alltid kommer att vara en del av honom själv.

Johan Allgulander lockade fullt hus vid idrottscaféet i Hudiksvall den 8 april.

Lars Gösta Larsson

Kilafors IF 100 år

I begynnelsen

Inte långt efter att första världskrigets kanoner slutat att mullra samlades några entusiaster i Lövlundsskolan i Kilafors. Det var den andra september 1919 och det var där som Kilafors Idrottsförening bildades.

Det första som gjordes var att skaffa en fotboll. Den följdes snart av kula, ett spjut och en diskus. Efter det behövdes också en plats för att hålla på med sitt idrottande. De ville gärna ha en central plats i bygden och till en början tänkte man sig denna vid Båthusån i Kyrkbyn. Av oklara anledningar blev det inget med det och den första riktiga idrottsplatsen hamnade i stället på en åker vid dåvarande Sandersbergs skola på Rumpberg. Eftersom åkern tidigare hade gett dess ägare en god potatisskörd fick föreningen betala tre tunnor potatis per år i arrende.

Det stod snart klart att idrottsplatsfrågan måste lösas på ett mer varaktigt sätt. Efter många sonderingar och förslag fann man till sist en bra plats i Knottskogen intill nuvarande Frivymrådet. Platsen döptes sedan i folkmun om till Knöttas.

Anläggningen

Några år senare började många tycka att det i ett samhälle av Kilafors storlek borde kunna ställas ännu större krav på en idrottsplats. År 1939 gjordes därför en kostnadsberäkning av en ombyggnad. Denna uppgick till omkring 45 000 kronor. En summa som då ansågs "svindlande" och det skulle också dröja till i början av 1950-talet innan projektet blev av.

I början av 2000-talet fortsatte diskussionerna kring en ny fotbollsplan och hur den skulle kunna finansieras. Lösningen att avlasta Knöttas med en plan vid Garntjänst,

för sju- och niomannafotboll, var heller inte bra med tanke på avståndet till huvudanläggningen. I resonemanget nämndes även, med viss skepsis, möjligheterna till en konstgräsanläggning. Det lät otroligt, men hos somliga fastnade dessa tankar.

Nästan ett år senare, den första augusti 2015, invigdes konstgräsanläggningen och hedersgästen, Lars Lagerbäck, klippte bandet tillsammans med kommunalrådet Marie Centerwall och Ulf "Puma" Jonsson.

Danserna på Knöttas

Danserna på paviljongen vid 60-talet var på den tiden ryggraden i KIF:s ekonomi. Kommittén hoppades att Örjan Lindblom skulle hitta populära dansorkestrar och därmed öka intresset för danserna. När han lyckades locka Charlie Normans orkester till Knöttas danspaviljong skulle det också visa sig vara ett lyckokast.

Ryktet om Knöttas danspaviljong spred sig. Örjan minns exempelvis hur Djurgårdens ishockeylag, med dåtida storstjärnor som Sven Tumba, Rolle Stoltz och Lasse Björn, tog omvägen över Bollnäs på hemvägen efter att ha spelat bortamatch i Mora.

– Vi kunde få in 2 000 kronor på en dans, berättar Örjan Lindblom. Och det var mycket pengar på den tiden. Danspaviljongen brann dessvärre ner 1964 och även om det byggdes en dansbana och med tiden även en ny paviljong, blev det aldrig samma fart runt danserna igen.

En bred och skiftande verksamhet

Sportsligt sett har Kilafors IF en mycket hedersam historia och det vimlar av uppgifter om framgångsrika aktiva. Men vi vet i alla fall att föreningen år 1930 beslutade sig för att bilda sektioner för allmän idrott, simning, cykel och fotboll.

Runt 1930 levererade Kilafors simmare fina resultat och under några år ledde Bertil Odén dem till dominerande insatser i distriktet.

1930 erövrade han själv DM-tecknen på både 100 och 200 meter frisim och slog även rekorden på samma distanser.

Brottningen började 1932 och hade en kort men framgångsrik period. 1933–1934 vann KIF Hälsingserien och året därpå vann man också Ljusdalsserien.

Boxning ägnade man sig också åt och under Evert Engströms ledning nåddes en del bra resultat.

I orientering har föreningen också varit med vid flera nationella, distrikts- och DM-tävlingar. Redan 1922 beslutades exempelvis att en orienteringsbana skulle anläggas.

Bandy fanns också med på föreningens agenda under några år, men lades ned redan 1935.

Även cykel har KIF haft på programmet. Bröderna Albert och Herbert Thyr var de mest framgångsrika omkring 1930.

Bordtennis fanns på KIF:s program under åren 1990–1993.

Längdåkningsskidor

Skididrotten var under många år en av föreningens starkaste sektioner. Så tidigt som 1922 beslutades exempelvis att det skulle anläggas ett skidspår vid Frivy och samma år var Kilafors IF också representerade i Vasaloppet. 1936 var det segerrikaste året i KIF:s skidhistoria. Då var det Axel Bergström och Lasse Olsson, "Lill-Lasse" eller "Kilafors-Lasse" som han också kallades, som härjade i prislistorna.

Friidrotten

Redan 1920 fanns friidrottare som deltog i diskus och spjut och under 1930-talet var framgångarna för föreningen goda. Statistiken toppas av Erik H. Elgh med inte mindre än 13 individuella DM-tecken i grenarna slägga, diskus och vikt kastning. Resultaten började snart att komma, 1980 var kulstötaren Mats Hedberg den förste

Kilaforsbördige som fick stipendium för att åka till USA och kombinera studier med träning. Men än i dag har Claes Rahm distriktrekordet i tresteg för pojkar 19 år, ett hopp han gjorde redan 1983 (då registrerad för KIF). Intresset för friidrott svalnade under åren hos de aktiva och 2010 upphörde verksamheten.

Fotbollen Herrar:

Först 1930 deltog KIF i seriespel. Laget hade då följande sammansättning: Gunnar Svensson, Josef Norén, Pelle Norén, Sven Norén, Harry Malander, Evert Larsson, Torsten Englund, Olle Flink, Lars Liljeby, Evert Liljeby och Ingvar Tjernell.

Under 70—80 talet "herrarnas glansperiod" blev även laget distriktsmästare 1981 efter att ha förlorat de två föregående finalerna. Tränare var ingen mindre än Lars Lagerbäck som senare skulle bli förbundskapten för såväl Sverige som Nigeria, Island och Norge. Det var i Kilafors som Lars Lagerbäck hade sitt första tränaruppdrag innan han gjorde sig ett namn i större sammanhang. Distriktsmästare i Hälsingland är också, de internationella framgångarna till trots, hans hittills enda titelvinst.

Fotbollen Damer:

När det gäller damfotboll var Kilafors IF extremt tidiga. Redan 1935 fanns ett lag i föreningens färger. Det blev emellertid ett kort äventyr och damfotbollen låg sedan i träda ända in på 1970-talet. 1975 startade man återigen upp verksamheten laget avancerade snabbt uppåt i seriesystemet och under större delen av 1990-talet spelade de i division två, som med den tidens seriesystem nästan kan jämföras med dagens Elitetta. De största framgångarna var 1991 och 1993 då Kilafors damer blev distriktsmästare. I mitten av 90-talet började det gå lite trögare. Men noterbart är att Kilafors IF är ett av få damlag i Hälsingland som under alla år från 1977 har haft ett damlag representerat i seriespel.

Ungdomsfotboll

Ungdomsverksamheten, med såväl pojk- som flicklag, har under åren gått upp och ner. Föreningen kan i alla fall i dag erbjuda både en fin anläggning och såväl kunniga som engagerade ledare.

Men avslutningsvis hoppas vi ändå på en ljusare framtid och dagens aktiva i föreningen, såväl spelare, ledare och andra tänker inte lägga sig ner och dö.

Vi är en förhållandevis välmående förening och tänker så förbli.

Texten är hämtad från Kilafors IF jubileumskrift 100 år,

Lars Hedlund

Idrottsledaren Jan Amnow.

Har stilla somnat in i sitt hem den 7 maj 2019. Jan blev 79 år.

Jan verkade under många år inom Hälsinglands Ishockeyförbund. Mellan 1982 – 2013 var han förbundets ordförande. Jan representerade även Hälsingland och Region Väst i Svenska Ishockeyförbundets styrelse under 90-talet.

Efter att Jan avgick som ordförande i Hälsinglands Ishockeyförbund, fortsatte han att för Svenska Ishockeyförbundets räkning besiktiga ishallar runt om i landet.

Vi minns Jan som en noggrann, vänlig och varm person och han lämnar ett tomrum i vårt medlemsregister.

Lars Hedlund

Hälsingeguldet 2018 kommer att delas ut i Hudiksvall!!

Hälsingeguldet (HG) har av Hälsinglands Idrottshistoriska Sällskap och Hälsinglands Sparbank delats ut två gånger.

Det första hälsingeguldet 2016, delades ut till **Jerker Lysell** och platsen var Bandyhallen Hällåsen, Söderhamn.

Hälsingeguldet 2017, delades ut till **Andreas Westh** och platsen denna gång, blev Grillnatta stor gatufest i Bollnäs.

Hälsingeguldet 2018 kommer att delas ut i Hudiksvall torsdagen den **25 juli**, Då det stora **Hudikkalaset** går av stapeln och där vår samarbetspartner **Hälsinglands Sparbank** även är en av huvudsponsorerna.

Den exakta tidpunkten för utdelningen av **Hälsingeguldet** är i dagsläget inte spikat, men 20.15 är den preliminära tiden.

Hälsinglands Idrottshistoriska Sällskap
Hälsinglands Sparbank hälsar alla
hjärtligt välkomna till utdelningen av
Hälsingeguldet 2018.

För 60 år sedan spelades Lilla DM

För 60 år sedan tog tävlingsledningen i Hälsinglands Fotbollförbund ett nytt beslut. Det skulle införas en ny tävlingsform: **Lilla DM**.

Varför skapades denna tävlingsform: Har intervjuat många personer från Hälsinglands FF som kom ihåg tävlingen, men ingen kom på någon annan förklaring än att Hälsinglands fotbollsföreningar som spelade i division 5 och division 6, var vid den tidpunkt betydligt sämre rustade än föreningarna som spelade i division 2 och division 3. Året 1959 spelade Marma i division 2, Ljusdal, Ljusne och Söderhamn i division 3.

Finalen i Lilla DM mellan Norrala – Ängebo fick stor publicitet i pressen.

Läser i Söderhamns-Kuriren att Ängebo bedöms som det lag med de bästa förutsättningarna efter att ha besegrat Hög 7–0 och Tallåsen i semifinalen med 4–0 och enligt spelande tränaren, hi Åke Nordin, finns två mycket bra spelare i Ängebo, ch Åke Larsson och brodern, kulsprutan, vi Gustav Nordin.

Vad har då Norrala att komma med. Det har varit en svår tid för oss i Norrala säger ledaren Gunnar Norin, vi har kommit till finalen efter omspel i semifinalen mot Hälsingebocken, vi spelade 2–2 och returen på hemmaplanen vann vi till slut med 2–1 Det blev också skador i semifinalen, så det ser inte ljust ut för de våra, säger Gunnar.

Finalen spelades den 19 juli 1959 kl.19:00 Norrala IF:s hemmaplan, Långåker. (mest känd för att planen lutade neråt och det var ett dike i mitten längs planen)

Ängebo styrde spelet fram till 19 minuten, då Norralas hy Lasse Svensson, sköt 1–0 på en idealisk passning från vi Dan Westlund. Strax för pausen prickade cf Sven Sundkvist in 2–0 till Norrala, men strax före Norralas 2–0

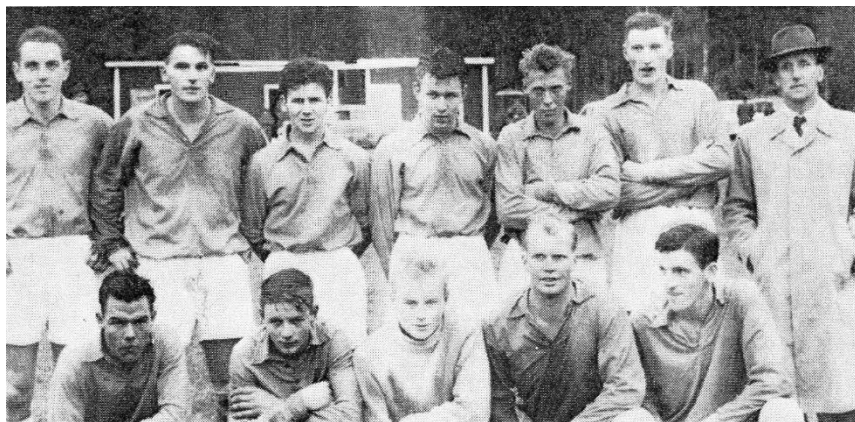
mål, skadades v.h. Bernt Åström så illa att Ängebo blev tvingad att spela hela 2:a halvlek med 10 man. (På den tiden fanns det inget som hette avbytare)

Direkt i 2:a halvleks början kom 3–0 till Norrala. Det var vi Dan Westerlund som denna gång gjorde målet, lugnt och behärskat. Då trodde de flesta att matchen var över, men ch. Åke Larsson & Co ville något helt annat. Ängebo var med 10 man det lag som spelade den bästa fotbollen och hade flera chanser att reducera och 3–1 målet kom i matchens 70 minut genom cf Ove Svensson. Men närmare kom inte Ängebo i matchen. Noteras kan att Norrala även brände en straff i slutet av matchen.

Men när man läser vad Norralas lagledare, Sven Larsson och Ängebos lagledare, Helge Persson säger, så är de samstämmiga att det mesta och bästa spelet hade Ängebo och hade de inte fått v.h. Bernt Åström skadad, vet man inte hur det hade gått.

Bäst i Ängebo var i försvaret, Åke Larsson, Harry Östlin och Yngve Wikström och i anfallet var Gustav Nordin och unge rappe centern, Ove Svensson.

Här nedan ser ni Ängebos lag i finalen av Lilla DM 1959.

Ängebo IK: Stående fr.v. Erling Olsson, Åke Nordin, Åke Larsson, Ove Svensson, Elving Eriksson, Bengt Skarp och lagl. Helge Persson
Knäst. fr.v Yngve Wikström, Olle Olsson, Lennart Eriksson, Göte Åkerström och Gustav Nordin

I Norrala fanns de bästa spelarna i försvarsresen ch Roland Jonsson, även hh Erik Nilsson förtjänar överbetyg, av anfallarna fick hy Lasse Svensson godkänt betyg, men den spelaren som överglänste alla, var **junior** **Dan Westerlund** (16 år), den grabben kommer Norrala att få mycket nytta av.

Domare Erik Ångman från Marmaverken, dömde matchen bra som vanligt, inför nästan 300 åskådare.

Efteråt samlades laget på hembygdsgården Altorp, där HFF bjöd på kaffe och sekreteraren Gustav Carlsson delade ut medaljer till båda finalelvorna, silvermedaljerna till Norrala och bronsmedaljerna till Ängebo.

Här nedan ser ni Norralas lag efter medaljutdelningen.

Norrala IF: Stående fr.v. Lasse Svensson, Tore Svensson, Sven Sundkvist, Roland Jonsson, Dan Westerlund och lagl. Sven Larsson.
Knäst fr.v. Erik Nilsson, Sven Hedlund, Ragnar Svensson, Algot Fridh, Elof Larsson och Leif Ring.

Lars Hedlund

Inbjudan till 2019 års Idrottsresa.

Denna gång styr vi mot Dalarna. HIHS besöker Mora, Falun och avslutar i Gävle, med hockeymatchen Brynäs – Djurgården.

Preliminärt program för resan 30 september – 1 okt 2019

Måndagen 30 september

- 8:00 Avresa Hudiksvall över Söderhamn och Bollnäs
Vi stannar efter vägen för en fikapaus
- 12:00 Lunch på Moraparken (**Rolf Hammar** tar emot oss)
- 13:00 Besöka Vasaloppsmuseet. HIHS skall även träffa, **Peter Hermodsson**, Mora IK hur skall de greja uppflyttning till SHL.
Eventuellt skall få en inblick hur **Morakniven** kom till
- 19:00 Middag (**Rolf Hammar** berättar om Vasaloppet förr o nu.)
Vi bor i 4-bäddsstugor vid Moraparken (lakan o handduk ingår)

Tisdagen 1 oktober

- 8–9 Frukost på Moraparken restaurang
- 10:00 Besök i Nusnäs. Dalahästens uppkomst.
Sedan avfärd mot Falun, där **Sven Olsson** tar emot oss
- 12:00 Lunch på Lugnet, Falun
Vi skall sedan besöka Lugnets "alla" anläggningar med hjälp av **Jimmy Birkin** och självklart skall vi besöka Skidmuseet sedan skall vi också höra vad Dalarnas motsvarighet till HIHS jobbar med. **Sven Olsson** är ordförande i Dalarnas Idrottshistoriska Förening
- 16:00 Avresa till Gävle och kolla hockeymatchen Brynäs-Djurgården.
Direkt efter avslutad match blir det hemfärd mot Hälsingland

Priset 1.500:- då ingår, resan, logi i 4-bäddsrum, lunch mån-tisdag, middag mån, inträde till Skidmuseet Lugnet och matchbiljett till Brynäs-Djurgården.

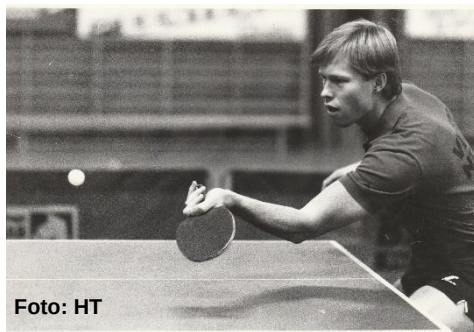
Anmälning som är bindande görs genom inbetalning **1.500:-** till: Bankgiro **273-0133** eller Swish **123 038 81 65**
Glöm inte att ange ert namn på inbetalningsalternativen.

Senast 31 augusti 2019

Frågor om resan besvaras av : **Leif Styрман 070-229 93 00**

Ulf Bengtsson

har lämnat pingisbordet.

En av landets bästa bordtennisspelare genom tiderna har gått ur tiden. Ulf Bengtsson gick bort den 16 mars 2019, endast 59 år gammal. Ulf representerade Söderhamns UIF från 1977 (SUIF:s första år i högsta serien) till 1986.

Vi minns "Benke" med glädje och värme. En glad och utåtriktad grabb som fick många vänner i Söderhamn.

Skåningen (kom från BTK Force i Höganäs) var en person som verkligen gjorde avtryck — inte bara vid pingisbordet.

Meriter med tyngd.

Den ojämförligen största framgången kom på påskdagen 1984 i Moskva. Då tog Ulf guld i EM i herrsingel. Finalen mot polacken Andrzej Grubba blev en rysare som ändade med 21—19 i skiljeset.

Bland övriga meriter kan nämnas:

EM-guld i lag 1988, VM-silver i lag 1983 och 1985.

SM-guld i lag med SUIF 1978, 1982 och 1985.

SM-guld i herrdubbel med Lars Franklin 1983 (finaleseger över Stellan Bengtsson/Ulf "Tickan" Carlsson)

Ulf Bengtsson var den förste att erövra Hälsingeguldet två gånger, 1981 och 1984, vilket anger hur stor Ulf Bengtsson var inom idrotten i Hälsingland.

Vi minns honom med värme.

Gösta Lööf

ATT HANDLA I GLADA HUDIK, GÅR SOM EN DANS.

Gör ett besök i Glada Hudik!

Här finns den unika miljön och
Sveriges gladaste Handelsstad med ett
80 tal butiker, restauranger och caféer
mitt i centrum.

